

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΑΡ

**ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ**

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

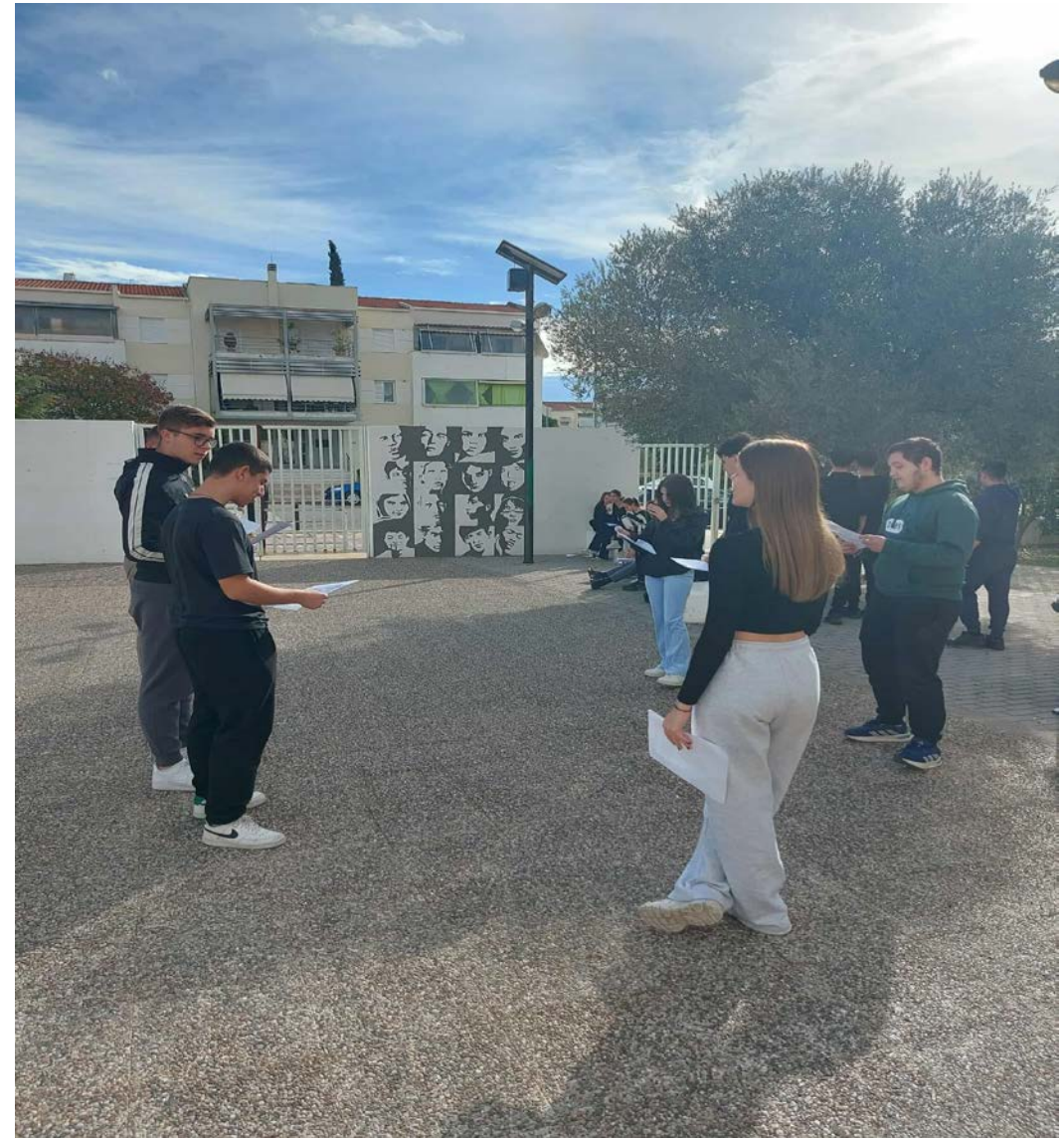
**Μαρία Τσατήρη – Φιλολόγος
6° ΓΕΛ Αχαρνών**

«Η Ιστορία δεν είναι απλώς η
αποστήθιση γεγονότων.

Είναι η κατανόηση του βάρους των
επιλογών σε κρίσιμα διλήμματα.»

1) ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ
ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑΣ

Ημερομηνία

5 Νοεμβρίου 2025

Τοποθεσία

6ο ΓΕΛ Αχαρνών - Αυλή

Συμμετέχοντες/-ουσες

Μαθητές/-τριες της Β' Λυκείου

Εκπαιδευτικός

Μαρία Τσατήρη - Φιλολόγος

Η Τεχνική

Τι είναι

Διαλεκτική τεχνική, όπου οι μαθητές/-τριες υποδύονται διαφορετικές ιστορικές μορφές και δημιουργούν έναν «διάδρομο» επιχειρημάτων.

Πώς λειτουργεί

Δύο ομάδες στέκονται αντικριστά, ενώ ένας/μια μαθητής/-τρια περνά ανάμεσά τους, ακούγοντας τα επιχειρήματα και βιώνοντας το ιστορικό δίλημμα.

Προετοιμασία

01

Μελέτη πηγών

Οι μαθητές μελέτησαν ιστορικές πηγές για την Εικονομαχία

02

Διαχωρισμός ομάδων

Χωρισμός σε Εικονομάχους και Εικονόφιλους

03

Συγγραφή επιχειρημάτων

Κάθε ομάδα κατέγραψε 4-5 σύντομα επιχειρήματα

04

Διαλεκτική τεχνική

Γνώρισαν την τεχνική μέσα από οδηγίες σε φύλλο εργασίας και παραδείγματα

Η εφαρμογή

Δημιουργία του διαδρόμου

Οι δύο ομάδες στάθηκαν σε παράλληλες σειρές, αφήνοντας έναν στενό διάδρομο ανάμεσά τους.

Βιωματική Εμπειρία

Μια μαθήτρια περπάτησε αργά ανάμεσα από τις σειρές, ακούγοντας τα επιχειρήματα που εξέφραζαν εναλλάξ οι δύο πλευρές.

Επιχειρήματα

Εικονομάχοι

- Οι εικόνες είναι ανθρώπινα δημιουργήματα και οδηγούν στην ειδωλολατρία
- Ο Θεός δεν μπορεί να απεικονιστεί
- Οι αυτοκράτορες οφείλουν να προστατεύουν την πίστη

Εικονόφιλοι

- Η εικόνα είναι σύμβολο, όχι είδωλο
- Ο Χριστός ενανθρωπίστηκε και μπορεί να απεικονιστεί
- Οι εικόνες διδάσκουν και εμπνέουν τους πιστούς

Αναστοχασμός

Πώς ένιωσες;

Περνώντας μέσα από τον «διάδρομο»

Τι σε επηρέασε;

Ποια επιχειρήματα σε επηρέασαν περισσότερο

Πώς αποφάσισες;

Τι σε βοήθησε να πάρεις απόφαση

Σύνδεση με την Εικονομαχία

Πώς σχετίζεται η εμπειρία με το πνεύμα της Εικονομαχίας

Ανατροφοδότηση από μαθητές/-τριες

«Συγκλονιστική εμπειρία»

«Ένωσα σαν να ζούσα την εποχή της Εικονομαχίας»

«Διαφορετική και μοναδική»

Οι μαθητές/-τριες αντιλήφθηκαν το ψυχολογικό βάρος των θρησκευτικών συγκρούσεων και πώς η ένταση της φωνής μπορεί να επηρεάσει την απόφαση.

Συμπεράσματα Εκπαιδευτικού

Δύναμη θεατρικών τεχνικών

Η τεχνική επιβεβαίωσε τη δύναμη του βιωματικής μάθησης στη διδασκαλία της Ιστορίας.

Επιτυχής προετοιμασία

Οι γραπτές και προφορικές οδηγίες εξασφάλισαν ομαλή εκτέλεση.

Βιωματική μάθηση

Η εμπειρία ανέδειξε το ιστορικό δίλημμα με ζωντανό και συναισθηματικά ουσιαστικό τρόπο.

Γενικά Συμπεράσματα

Ενσυναίσθηση

Οι μαθητές ανέπτυξαν κατανόηση της ανθρώπινης διάστασης των ιστορικών γεγονότων.

Ιστορική συνείδηση

Σύνδεση γνώσης με συναίσθημα και προσωπική στάση.

Σεβασμός

Ανάπτυξη σεβασμού στις διαφορετικές πεποιθήσεις.

Ο «Διάδρομος συνείδησης» αποδείχθηκε ανεκτίμητο εργαλείο για τη διδασκαλία της Ιστορίας.

Βίντεο από τη Δραστηριότητα

<https://drive.google.com/file/d/1Rs4TxLieH6l2BCOGhmzLyEboIXm6ABTz/view?usp=sharing>

2) ΟΜΟΚΕΝΤΡΟΙ ΚΥΚΛΟΙ

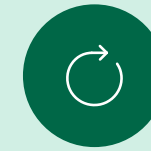
Μια βιωματική τεχνική για τη διδασκαλία της Εικονομαχίας

Η Τεχνική με μια ματιά

Δύο Κύκλοι

Εσωτερικός και εξωτερικός κύκλος που σχηματίζουν ζεύγη συζήτησης

Περιστροφή

Ο εξωτερικός κύκλος περιστρέφεται μετά από κάθε ερώτημα

Χρονικός Περιορισμός

2 λεπτά για κάθε συζήτηση μεταξύ των ζευγαριών

Προετοιμασία και Υλοποίηση

Προετοιμασία

- Διδασκαλία μαθήματος στην τάξη
- Ανάλυση ιστορικών πηγών
- Γραπτές οδηγίες σε φυλλάδιο
- Παράδειγμα επίδειξης

Εφαρμογή

Η δραστηριότητα πραγματοποιήθηκε στην αυλή του σχολείου με μαθητές/-τριες της Β' Λυκείου στις 5 Νοεμβρίου 2025.

Ερωτήματα Συζήτησης

Ηθική Απαγόρευση

Ήταν σωστό να απαγορευτεί η λατρεία των εικόνων;

Πίστη και Εικόνες

Οι εικόνες βοηθούν ή απομακρύνουν τον πιστό από τη γνήσια πίστη;

Εξουσία και Θρησκεία

Οι αυτοκράτορες είχαν δικαίωμα να επεμβαίνουν σε θέματα πίστης;

Φύση Διαμάχης

Η Εικονομαχία ήταν περισσότερο θρησκευτική ή πολιτική διαμάχη;

Προσωπική Επιλογή

Αν ζούσες τότε, θα ήσουν εικονομάχος ή εικονόφιλος;

Ερωτήσεις Αναστοχασμού

Δυσκολία Υποστήριξης

Ποια άποψη σε δυσκόλεψε να υποστηρίξεις ή να αποδεχθείς;

Αλλαγή Γνώμης

Άλλαξες γνώμη κατά τη διάρκεια της συζήτησης;

Επίδραση Συνομιλιών

Πώς σε επηρέασαν οι συνομιλίες με τους συμμαθητές/-τριές σου;

Κατανόηση Συγκρούσεων

Τι σου έμαθε η δραστηριότητα για τη φύση των θρησκευτικών συγκρούσεων;

Ανατροφοδότηση από μαθητές/-τριες

“ Οι μαθητές/-τριες συμμετείχαν με ενθουσιασμό και ένιωσαν άνετα να εκφράσουν τις σκέψεις τους, χωρίς την πίεση της «σωστής απάντησης».

“ Εκτίμησαν την εναλλαγή συνομιλητών και δήλωσαν ότι κατανόησαν βαθύτερα τις διαφορετικές οπτικές της εποχής.

Σκέψεις Εκπαιδευτικού

Ενεργητική Συμμετοχή

Η δραστηριότητα ενίσχυσε την ενεργητική συμμετοχή όλων των μαθητών/-τριών.

Προετοιμασία

Η προετοιμασία με το φυλλάδιο και η επίδειξη προτύπου ήταν καθοριστικές για την ομαλή ροή.

Σύνδεση Θεωρίας-Δράσης

Οι μαθητές/-τριες συνδύασαν τη γνώση με τη βιωματική εμπλοκή, επιτυγχάνοντας ουσιαστική εμπέδωση.

Γενικά Συμπεράσματα

Επικοινωνία

Καλλιέργεια της επικοινωνίας μέσω δομημένων συζητήσεων

Σεβασμός

Ανάπτυξη σεβασμού στη διαφορετική γνώμη

Τεκμηριωμένος Διάλογος

Ανάπτυξη ικανότητας τεκμηριωμένου διαλόγου

Ουσιαστική Κατανόηση

Σύνδεση θεωρίας με δράση για βαθύτερη κατανόηση

Φωτογραφικό Υλικό

Βίντεο από τη Δραστηριότητα: Βίντεο

3) ΠΑΡΤΕ ΘΕΣΗ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΗ

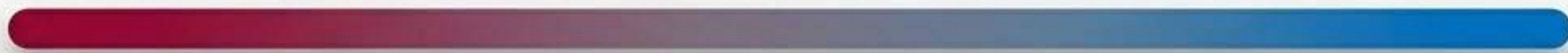
Βιωματική διδασκαλία της Εικονομαχίας

Η Μέθοδος: Μια Νοητή Γραμμή στο Έδαφος

Η τεχνική ζητά από τους μαθητές να αποτυπώσουν την άποψή τους στον χώρο.

[1]

Απόλυτη
Διαφωνία

[10]

Απόλυτη
Συμφωνία

Η θέση δεν είναι στατική. Είναι η αφετηρία του διαλόγου.

Πώς Λειτουργεί στην Πράξη

1. Θεωρητική Προετοιμασία

Μελέτη ιστορικών πηγών στην τάξη και ανάλυση των θέσεων Εικονομάχων & Εικονόφιλων.

2. Καθοδήγηση

Διανομή γραπτού φυλλαδίου με κανόνες, δηλώσεις και μικρή πρακτική επίδειξη τεκμηρίωσης.

3. Ανάγνωση Δηλώσεων

Ο/Η εκπαιδευτικός διαβάζει κρίσιμες προτάσεις-διλήμματα.

4. Χωρική Τοποθέτηση

Οι μαθητές καταλαμβάνουν τη θέση τους στη γραμμή (1-10) και ετοιμάζονται να επιχειρηματολογήσουν.

Οι Δηλώσεις: Πυροδοτώντας τη Σκέψη

Θεολογικά Ερωτήματα

- «Η λατρεία των εικόνων είναι μορφή ειδωλολατρίας.»
- «Οι εικόνες βοηθούν τον πιστό να πλησιάσει τον Θεό.»
- «Η απόφαση της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου (787) ήταν σωστή.»

Πολιτικές & Διαχρονικές Προεκτάσεις

- «Οι αυτοκράτορες έπρεπε να έχουν λόγο σε ζητήματα πίστης.»
- «Η Εικονομαχία δίχασε την αυτοκρατορία και αποδυνάμωσε το Βυζάντιο.»
- «Οι συγκρούσεις για θέματα πίστης δεν έχουν θέση στη σημερινή εποχή.»

Η Δυναμική της Μετακίνησης

Ο πυρήνας της μεθόδου δεν είναι η αρχική τοποθέτηση, αλλά η αιτιολόγηση και η ευελιξία.

- Οι μαθητές εξηγούν το «γιατί» βρίσκονται σε μια συγκεκριμένη θέση.
- Αν ένα επιχείρημα συμμαθητή τους πείσει, μετακινούνται ελεύθερα στον χώρο.
- Αποτέλεσμα: Μια ουσιαστική, ζωντανή συζήτηση όπου η γνώμη εξελίσσεται και δεν εγκλωβίζεται.

Έξω από τα Όρια της Τάξης

Η υπαίθρια εφαρμογή της δράσης προσφέρει μοναδικά πλεονεκτήματα:

Ελευθερία: Σπάει τη χωρική στατικότητα των θρανίων.

Ρυθμός: Επιτρέπει φυσικό, αβίαστο ρυθμό στη ροή της συζήτησης.

Ενεργοποίηση: Παρακινεί τη συμμετοχή ακόμα και των πιο επιφυλακτικών μαθητών.

Αναστοχασμός: Η Εμπέδωση της Εμπειρίας

Η δράση ολοκληρώνεται με στοχευμένες ερωτήσεις αυτογνωσίας:

Προσαρμοστικότητα

«Μετακινήθηκες στη διάρκεια της δραστηριότητας; Γιατί;»

Αντίληψη

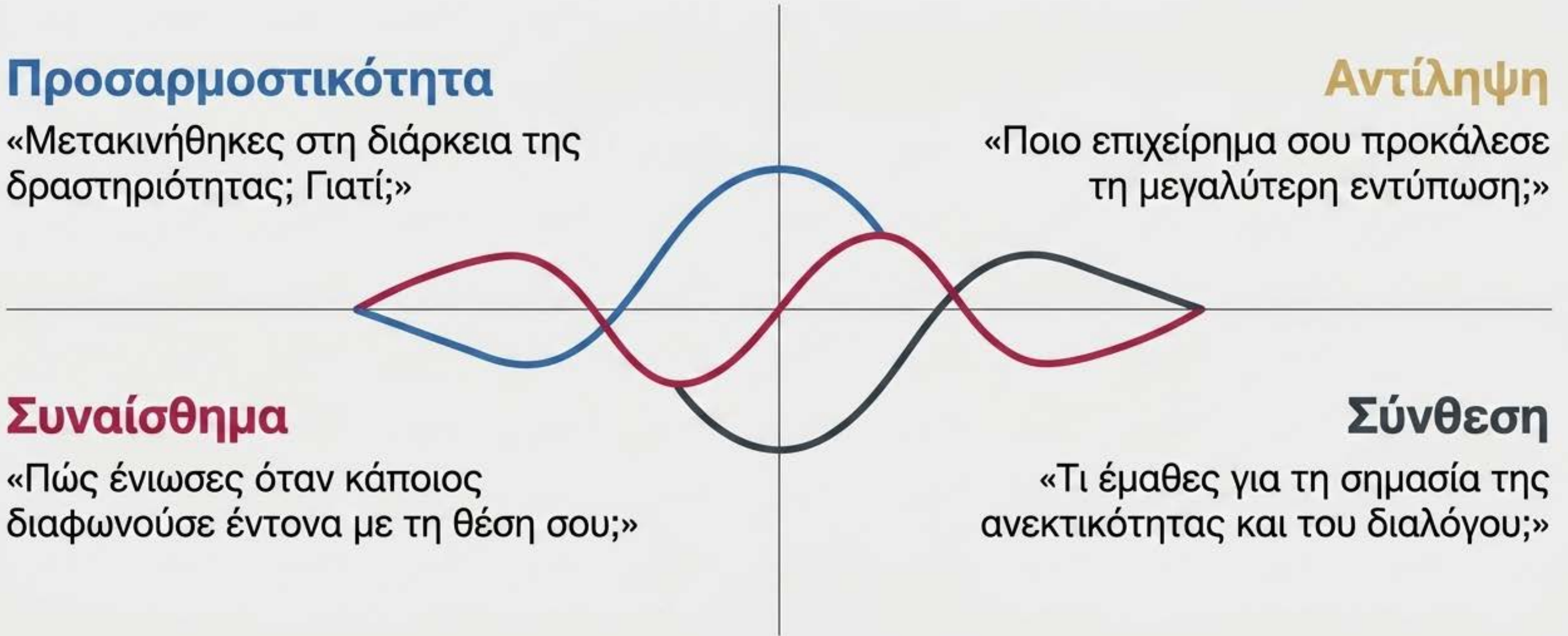
«Ποιο επιχείρημα σου προκάλεσε τη μεγαλύτερη εντύπωση;»

Συναίσθημα

«Πώς ένιωσες όταν κάποιος διαφωνούσε έντονα με τη θέση σου;»

Σύνθεση

«Τι έμαθες για τη σημασία της ανεκτικότητας και του διαλόγου;»

Τι Είπαν οι Μαθητές

*«Μας βοήθησε να σκεφτούμε με διαφορετικό τρόπο.»
τρόπο.»*

*«Κατανοήσαμε το πραγματικό βάθος των ιστορικών
διλημμάτων και τις συνέπειες των επιλογών.»*

Η μεγαλύτερη αποκάλυψη: Η συνειδητοποίηση ότι η γνώμη μπορεί και πρέπει να εξελίσσεται μέσα από τον ενεργό διάλογο.

Η Οπτική της Εκπαιδευτικού

Συνδυασμός Γνώσης & Βιώματος

Η ιστορική θεωρία έγινε προσωπική, βιωματική εμπειρία.

Συμπερίληψη

Η τεχνική λειτούργησε καταλυτικά, ενεργοποιώντας μαθητές που συνήθως παραμένουν σιωπηλοί μέσα στην τάξη.

Σημασία της Οργάνωσης

Η σαφής προετοιμασία (γραπτό φυλλάδιο, κανόνες) εξασφάλισε ότι η ελευθερία του προαυλίου παρέμεινε δομημένη και δεν μετετράπη σε αταξία.

Παραδοσιακή vs. Βιωματική Προσέγγιση

Παραδοσιακή Διδασκαλία	Μέθοδος "Πάρτε Θέση"
Παθητική Ακρόαση	➔ Ενεργητική Επιχειρηματολογία
Αποστήθιση Δεδομένων	➔ Κατανόηση Πολυπλοκότητας
Στατική Γνώμη	➔ Εξελισσόμενη Αντίληψη
Ατομική Μελέτη	➔ Συλλογικός Διάλογος & Σεβασμός

Γενικά Συμπεράσματα

Η τεχνική αποδεικνύεται ανεκτίμητη για τη διδασκαλία θεμάτων που εμπλέκουν αξίες:

1. Οξύνοντας την Επιχειρηματολογία

Οι μαθητές μαθαίνουν να δομούν και να τεκμηριώνουν, όχι απλώς να εκφέρουν μια άποψη.

2. Καλλιεργώντας Σεβασμό

Βιώνουν στην πράξη την αξία της ανεκτικότητας και μαθαίνουν να σέβονται την αντίθετη γνώμη.

3. Αποκαλύπτοντας την Πολυπλοκότητα

Η Ιστορία παύει να είναι μονοδιάστατη, αποκαλύπτοντας τις πραγματικές διαστάσεις των γεγονότων.

**«Όταν οι μαθητές
παίρνουν θέση στον χώρο,
μαθαίνουν να παίρνουν
θέση και στον κόσμο.»**

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας.

Co-funded by the
European Union